

B Ř E Z E N

NĚCO Z HISTORIE

KAMENNÍ SVĚDKOVÉ U SILNIC/Kilometrovník č.24

Možná jste si ho už někdy všimli při cestě obcí nebo jejím okolím. Nenápadný kamenný sloupek u silnice, dnes natřený na bílo se zelenou hlavou a číslem 24. Pro někoho obyčejný patník, pro jiného zajímavost. Ve skutečnosti jde o historický **kilometrovník z doby první republiky**, který je drobnou, ale cennou připomínkou vývoje naší silniční sítě.

Po vzniku Československa vznikla potřeba sjednotit značení státních silnic. První kroky k tomu vedly již za Rakouska-Uherska, kdy výnos ministerstva veřejných prací z roku 1913 zavedl barevné značení hlavních silničních tahů. Tento systém byl dále rozpracován a v roce 1933 byl zaveden jednotný systém kilometrovníků a hektometrovníků, který platil na celém území republiky. Cílem bylo zlepšit orientaci nejen pro řidiče, ale i pro správu silnic, poštu, vojsko či záchranné složky. Každý kilometr silnice byl přesně označen a bylo možné snadno určit polohu i vzdálenosti mezi jednotlivými místy.

Kilometrovníky byly kamenné sloupky vysoké přibližně 1 metr nad banketem, se čtvercovým průřezem a výrazným soklem. Osazovaly se šikmo – jedna jejich hrana směřovala kolmo k silnici, druhá rovnoběžně s jejím směrem. Díky tomu byly číslice dobře čitelné z obou směrů jízdy. Na dvou stranách obrácených k vozovce bylo vytesáno číslo kilometru. Číslice byly asi 20 cm vysoké, vysekané přímo do kamene a vybarvené černě. Podklad byl natřen bílou barvou, aby byl nápis dobře viditelný i z větší vzdálenosti. Na významných státních silnicích byla horní část kilometrovníku doplněna barevným pruhem, který označoval příslušnou trasu. Používalo se několik barev – například červená (rumělka), modrá, žlutá, zelená nebo fialová. Tyto barvy pomáhaly orientaci zejména na křižovatkách a v obcích. Z dnešního pohledu je zajímavé, že v době zavedení systému se u nás jezdilo vlevo. Tomu odpovídalo i umístění kamenů – byly osazovány na levé straně silnice ve směru staničení. *Nultý kilometrovník v Hradci Králové, foto: web*

Mezi jednotlivými kilometrovníky byly ve vzdálenosti 200 metrů osazovány menší kameny – tzv. hektometrovníky. Ty měly výšku přibližně 40 cm nad terénem a byly umístěny asi 10 cm od okraje banketu. Na jejich čelní straně bylo uvedeno číslo kilometru a jeho sudé desetiny (například 24,2; 24,4; 24,6 atd.). Sloužily k přesnějšímu určení polohy, což bylo důležité například při údržbě silnic nebo řešení dopravních nehod. Zajímavostí je, že pokud kámen označoval hranici cestářského úseku, bylo na jeho bočních stranách vyznačeno číslo úseku a barevné pruhy odpovídající dané silnici.

Příběh kilometrovníku č. 24 v Hrušové

Kilometrovník s číslem 24, který dnes stojí v Hrušové, má za sebou neobvyklý osud. Nejde jen o technickou památku, ale také o příběh místních lidí. „Na konci devadesátých let se objevil v naší čtvrti, údajně hozený v příkopu, veliký kamenný patník. Nikdo netušil, k čemu sloužil, ale my jsme v těch místech potřebovali zátaras k lousce, kam zajížděly kamiony parkovat. Parta chlapů ho usadila na kraji silnice a pak jsme ho natřeli barvami, co dům dal.“

Z původně neznámého kamene se tak stal praktický prvek v krajině. Až s odstupem času se ukázalo, že jde o historický kilometrovník z období první republiky a že jeho původní umístění bylo u silnice v blízkosti dnešní prodejny. Zajímavé je, že v širším okolí se dochovaly i další kameny z tohoto systému – kilometrovníky č. 22 a 26. Nedávno byl navíc u Cerekvice nad Loučnou objeven v korytě potoka i kámen s číslem 20. To potvrzuje, že se v našem regionu dochovala část původního značení silnice.

Malé památky, které stojí za pozornost

Podobné kameny dnes často míváme bez povšimnutí. Přitom jde o drobné technické památky, které mají svou historickou hodnotu. Připomínají dobu, kdy se budovala moderní dopravní infrastruktura a kdy měl každý detail své přesné místo i význam.

Kilometrovník č. 24 v Hrušové je navíc výjimečný tím, že byl díky náhodě a iniciativě místních zachráněn. I když nebyl vrácen na své původní místo, zůstal součástí krajiny a dnes může připomínat historii silnic i život v obci.

Až kolem něj přistě půjdete, zkuste se na něj podívat jinýma očima. Není to jen kámen u cesty – je to tichý svědek téměř sto let starého příběhu.

Foto na titulní straně a text: Tomáš Jetmar

SDH HRUŠOVÁ

POSEZENÍ S BRAMBORÁKY

V sobotu 14. března se v hasičské klubovně SDH Hrušová uskutečnila první letošní společenská akce po zimním období. Na návštěvníky čekaly poctivé bramboráky a kančí guláš, které přilákaly všechny generace místních i přespolečných. Díky příznivému počasí se posedělo nejen uvnitř, ale i venku pod stanem, kde panovala příjemná atmosféra. K dobré náladě přispěl harmonikář Mirek Trnka a večer pak zcela neplánovaně vystoupila i kapela ÚŽAS. Její muzika rozezvučela celou

lipovou alejí a postarala se o krásné zakončení dne. 🎵🎵

Setkání bylo zhodnoceno jako velmi vydařené a stalo se důstojným zahájením nové sezóny.

Foto: Jaroslav Kvapil ml.

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

BIOODPAD DO POPELNICE NEPATŘÍ

Se začátkem vegetačního období byly na náves přistaveny biokontejnery.

Modrý biokontejner - pouze na posečenou trávu /měkký materiál/

Červený kontejner - nedávat větve a dřeviny nad průměr

25 mm, nevhazovat jiný odpad. Nedodržení doporučení

komplikuje jednání s našimi partnery pro odvoz bioodpadů a je to ostuda. Vloni se v kontejneru objevil i stavební odpad.

V co největší míře využívejte vaše domácí kompostéry. Děkuje.

BŘEZNOVÉ DĚNÍ V OBCI

Stěžejní akcí března byl sběr velkého odpadu na návsi a následně sběr železa po vsi, které mají už léta v režii dobrovolní hasiči. Vše si plyne svým rytmem, po zimě se dávala do pořádku veřejná prostranství. Zaměstnanci obce se potýkali také s černou skládkou za obecní stodolou. Tyto věci si budeme hlídat – v obci, kde je možné vše vytrít a správně odevzdat (k dispozici jsou i sběrné dvory VM – kromě textilu), je to víc než zbytečné.

PLÁNUJE SE

V pondělí 27. dubna vybíráme na obecním úřadě od občanů funkční a zabalené věci do sbírky pro **Diakonii Broumov**.

Hojně navštěvované **pálení čarodějnic** na hřišti u sokolovny proběhne podle osvědčeného scénáře **ve čtvrtek 30. dubna**. Přineste si sklenice.

Pietní akt u Pomníku padlých proběhne **ve čtvrtek 7. května v 19 hodin**.

Chystá se **výlet pro seniory**. Zamíříme na **hrad Bouzov, a to ve čtvrtek 27. května**. Na výlet se již přihlašuje na obci. Poobědváme v Lošticích, kde máme rezervovaná místa v restauraci U Coufalů. Na výběr máme z celkem 3 jídel, bližší informace budou zveřejněny na vývěsce obce.

V sobotu 23. května se náves zaplní dobrovolnými hasiči ze širokého okolí. K 145. výročí založení SDH v Hrušové zde proběhne **okrsková soutěž v požárním sportu**. Na sportovní podívanou a dobré občerstvení zvou místní hasiči. Akce začíná ve 13 hodin.

Setkání harmonikářů bude **v sobotu 30. května od 13 hodin** v hospodě „U Bubáka“. Vstup je zdarma, občerstvení zajištěno.

Na neděli 31. května připadají dokonce 2 akce. **Od 11 hodin** bude sloužena **Poutní mše** v kapli a odpoledne proběhne **oslava dětského dne**. Při přípravách dětského dne uvítáme dobrovolníky.

! Poplatky ze psů jsou splatné **do konce dubna 2026**. **!** U psů nezapomínejte na **přihlašovací, ale i odhlašovací povinnost**.

